Nº 2030

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franko door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden, enz.* FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 26 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Uithoofde van het KERSFEEST zal de *Tijd* Maandag avond niet verschijnen.

AMSTERDAM, 24 December.

Men moet wel willens blind wezen, om niet in te zien, dat de wereld op groote gebeurtenissen bedacht moet zijn. De feiten, die op dit oogenblik aller aandacht in zoo hooge mate gespannen houden, verkondigen luide dat wij tot het punt genaderd zijn, waarop eene beslissing, in welken zin ook, een einde zal maken aan den staat van onzekerheid en onrust, waarin de volkeren verkeeren. Vleije zich wie kan, met eene vreedzame oplossing van de oorzaken van beroering, die alom aanwezig zijn; wat ons betreft, wij meenen, dat er nog al te veel grond is tot huivering en vrees.

Men zie om zich henen en beschuldige ons van overdrijving. Die worstelstrijd in het Oosten, ondanks de vorsten en de volken en hun aller belangen gevoerd, waarin zij allen, de eene mogendheid voor en de andere na, medegesleept worden zonder het te willen, en waarin zij niet eens allen weten, aan welke zijde zij zich te scharen hebben — geeft zij u geene bezorgdheid en maakt zij op u niet den indruk, dat op eene geheel bijzondere wijze eene hoogere magt dan die van den menschelijken wil de tegenwoordige gebeurtenissen beheerscht? Die hoogere magt, hoe zal zij zich doen gelden in het ontzettend pleit, dat op dit oogenblik aanhangig is? Zal zij optreden als eene magt der wrake, om aan Europa op nieuw den geesel der kastijding te doen gevoelen? Helaas, het is maar al te zeer te duchten! De ontzettende waarschuwingen, welke aan Europa niet zijn gespaard geworden in den loop der laatste jaren, hoe weinig hebben zij gebaat! Of is het welligt teruggekomen van zijne verknochtheid aan de beginselen van opstand tegen de ordening van God? De heerschappij dier beginselen, zij moge zich minder brutaal openbaren, dan toen zij openlijk zelfs door de wereldsche magten beschermd en voortgeplant werden, maar is zij minder geworden over de geesten en de harten der menschen? Miskend mag het niet worden, dat er ijverig en met bewonderenswaardigen moed gearbeid wordt aan het herstel der beginselen van orde, welker zegepraal alleen de wereld redden kan: doch die pogingen ter herstelling, welken ontzettenden tegenstand ontmoeten zij niet alom! 't Is alsof de hel opgestaan is, om meesteres te blijven van de prooi, die haar betwist wordt. Hier met ruwheid, als in Baden, in Zwitserland, in Sardinië, in Rusland, treedt zij op, om den heilbrengenden invloed der godsdienstige orde te vernietigen. Daar jaagt zij duizenden en duizenden in het harnas, ter voortplanting van eene dwaalleer, die over de wereld niets dan rampspoed en verderf gebragt heeft en die, van schrede tot schrede, eindelijk tot de systhematische verloochening van den God-Mensch gekomen is. Overal benevelt zij het licht der rede, blaast zij den hartstogt aan, kweekt zij nijd en weerzin tegen allen, die eene hoogere plaats in de orde der dingen bekleeden, en eenen onleschbare dorst naar zinnelijk genot — een dorst, waaraan elk middel, welk ook, bevrediging moet schenken! Neen, zoo roept de wereld, — en wie erkent niet in hare woorden de inblazing van den vijand der menschen? — niet om Gods wil gearbeid; niet gearbeid, opdat niet onze, maar Gods wil geschiede; wat laat zich God aan de wereld gelegen zijn? Gesteld dat Hij is, Hij is te hoog verheven boven het wereldsch gewoel, om aan haar wel en wee niet onverschillig te zijn! De mensch-zelf zij slechts des menschen eenigst doel! Aan zich-zelven alleen, alleen aan zijne rede en zijne begeerten ontleene hij het rigtsnoer zijner handelingen! Ziedaar de kreet der wereld; en die op haar een blik werpt, weet hoe talrijk en hoe alom verspreid zij zijn, die dezen kreet slaken.

Mijn God, kunt gij het gedoogen, zult gij het gedoogen, dat hun euvelmoed uwe almagt beschame? Men raadplege het verledene; het leert ons, dat God is een God der wrake en dat vreeselijk zijn oordeel is over den euvelmoed der menschen. Daarover was vreeselijk zijn oordeel onder het Oude Verbond; en vreeselijker nog, sinds Hij-zelf in het vleesch verschenen en mensch geworden is ter uitdelging van der menschen zondenschuld en ter verzoening van den mensch met God. Van toen af, dat Hij persoonlijk in de wereld gekomen is en de nieuwe orde der verlossing en des heils gesticht heeft; van toen af, ja, is de tegenstand der hel listiger en geweldiger tevens geworden dan ooit, maar is insgelijks alle tegenstand vreeselijker dan ooit gestraft geworden; daar God, na zich eens, als men het zeggen mag, meer direkt met de wereld gemoeid te hebben, zich het gebied der wereld niet kan laten ontscheuren.

Wat dan te doen opdat Gods toorn gestild en de roede zijner verbolgenheid afgewend worde van de aarde? Ach, dat zij het erkennen wilde! Slechts één middel is er, waartoe men te dien einde zijne toevlugt kan nemen. Dat allen nederknielen bij de Kribbe van Bethlehem en aanbidden het Goddelijk Kind, dat zich voor ons allen ten beste gegeven en ons den weg heeft aangewezen, waar langs wij ons heil verwerven kunnen. Tot Christus terug, tot Hem keere de wereld terug; en hare redding is verzekerd, en de kastijdingen, die Hij haar bereidt, zullen niet te haren verderve, maar haar ten zegen en alleen ter beschaming van het kwaad zijn. Tot Christus terug, en, om met de Kerk te spreken:

Crastina die delebitur iniquitas terræ,
Et regnabit super nos Salvator mundi.

Een onzer geachte korrespondenten uit 's Hage, die de jongste beraadslagingen over het voorstel der negen op de openbare tribune belangstellend heeft gevolgd, beschrijft ons den indruk, dien deze diskussiën op hem hebben gemaakt. Wij zullen een en ander daarvan aan onze lezers mededeelen, maar moeten ons van daag, om gebrek aan plaatsruimte, bij het volgende bepalen, waarmede de toeschouwer zijn overzigt eindigt:

»..... Eindelijk besluit ik met eene enkele opmerking omtrent de *»vrienden."* Altijd zijn die heeren bij elke voorkomende zaak in evidentie. Dat zij 't ook hier waren is dus geen nieuws, zoo min als de *katten-politiek, sit venia verbo*, die ze steeds gewoon te volgen, ook in deze diskussie wisten te doen uitkomen. Er is een ander punt dat ik uwer aandacht aanbeveel. Gij moest de redevoering in het *bijblad* eens inzien, om u te overtuigen of ik het regt heb. Ik meen goed en duidelijk verstaan te hebben toen de heer Groen sprak op den 19 dezer: dat hij het druk had over *schrikbeelden, die hem niet terug hielden*, of liever *die hem aanspoorden*, en *over het Trojaansch paard;* dat laat zich hooren. Dat is zoo de gewoonte van de partij, die om alle verdenking van zich af te leiden iets heeft aangenomen van de taktiek, die de mannen van het zwaard krijgslist noemen, en die ook in gebruik is bij dat soort van lieden, die behendig onder eene volksmenigte zich toeeigenen wat aan anderen toebehoort, en niet nalaten den eersten voorbijganger den besten na te roepen: houdt den dief, houdt den dief! Daarom, omdat men er niet aan denken mogt, wat het lieve vaderland van de *»vrienden"* zou hebben te verwachten, als zij eens op de groene kussens zouden zijn gezeten, daarom schilderde de heer Groen zoo zwart mogelijk het Trojaansche paard der negen-wet, met andere woorden, wat er zoo al te verwachten zou zijn als de vorige rigting weder eens uit het Trojaansche paard mogt worden binnengehaald in de ministeriën. In enkele hoofdtrekken zal ik u dat zeggen, zoo sprak hij. En wat waren nu die hoofdtrekken? Zij zijn velerlei en bekend als het refrein van het volkslied. Ik zal ze u niet opsommen. Ik wil slechts uwe aandacht vestigen op de volgende zinsnede, die ik bijzonder opmerkte als eene grief, die, hoewel raadselachtig ingekleed, niettemin voor u duidelijk zijn zal. Onder de voornaamste grieven tegen de vorige regering behoort: *Weerloosheid van het land tegen eene rigting, die de gewetensvrijheid en de konstitutionneele regten bedreigt.* Die woorden, mijnheer de redakteur, ze beteekenen in den zin der vrienden niets meer en niets minder, dan dat het vorig bewind in de rigting, die het volgde, aan de katholieke landgenooten dezelfde grondwettige vrijheid liet, die de protestantsche landgenooten genieten. Dat is immers niet te verdragen voor een orthodox-Dortsch gereformeerde van de groene kleur. Aan de Katholieken dezelfde grondwettige regten te laten als aan de Protestanten; wat een gruwel! Hoe is het mogelijk dat het vorig ministerie daarin zoo getrouw is kunnen blijven aan eed en pligt. De heer Groen zegt dat niet zoo eenvoudig als ik u zijne meening vertaal. Daar past hij voor op. Hij verguldt de pil voor de Protestanten met aan de Katholieken eene valsche beschuldiging toe te dichten. In plaats van de Katholieken te noemen, gebruikt hij eene omspreuk, dat is de trant der »vrienden," als zij met hatelijke insinuatien argumenteeren, 't geen al te dikwijls gebeurt. Neen 't woord Katholieken wordt niet genoemd, maar daarvoor wordt sluw in de plaats geschoven »de rigting, die de gewetensvrijheid en de konstitutionnele regten bedreigt." Dat is eene behendigheid, die in het woordenboek der fatsoenlijke lieden in verre na geen fatsoenlijken naam heeft. — Eene reden te meer voor de Katholieken om scherp toe te zien op hetgeen in het kamp der Groenen voorvalt, waar men niet zeer keurig is op de middelen, als zij maar tot het doel leiden. Daar is alles middel wat dienen kan. Men waardeert er niet de gehalte der wapenen; men vordert slechts dat zij doel kunnen treffen, en vooral dat zij gepolijst zijn. Het overige komt er niet op aan. — Overigens, mijnheer de redakteur, heeft ieder kunnen zien en hooren, wat al pogingen de *»vrienden"* in het werk hebben gesteld, om dit bewind dienstbaar te maken aan hunne oogmerken. Het onmogelijke is en wordt beproefd om den heer van Hall in den val te lokken. Ik moet er evenwel bijvoegen, dat ik voor mij daar juist zoo bang niet voor ben. De heer van Hall is niet van van daag of gisteren. En als hij tegenover den heer Groen staat; dan kan men in waarheid zeggen: twee joden weten wat een bril kost, zonder dat ik door die oude spreuk iets onaangenaams aan den heer van Hall of aan de Israëliten wil toevoegen. Gij begrijpt mij. Als de heer van Hall te kiezen heeft tusschen de oppozitie der Groenen en der Katholieken, zal hij geen oogenblik aarzelen. Hij weet zeer goed, dat men van ons kleine volk geen twee vijfde in zijne grondwettige regten kan verkorten, zonder eene oppozitie te veroorzaken, waartegen geen gouvernement bestand is. Om niet te spreken van de welligt niet minder talrijke Protestanten, die van de *»vrienden"* niet meer believen te zijn gediend, dan de Katholieken. De poging alzoo van den heer Groen om de »bekommerden in den lande" te hulp te roepen, ten einde het ministerie in dit opzigt van den regten, van den eerlijken grondwettigen weg af te brengen, verdient opmerking, omdat zij de partij karakterizeert, maar baart geen zorg.

»Vergeef mij deze lange uitweiding. Ik gevoelde behoefte om u mijne gewaarwordingen mede te deelen.

»Het verslag der zittingen, door u regelmatig gegeven, heeft als naar gewoonte, de goedkeuring van een ieder weg gedragen, die hier ter stede, zonder vooringenomenheid, den gang der zaken volgt."

Na eenige tragiesch-komische deklamatiën tegen Rome debiteert de heer de Groot, in zijn besproken geschrift, met deze aardigheid:

»Dit geldt (ik herhaal het) niet onze Roomsch-Katholieke medeburgers elk op zich zelf; maar het geldt hen wel, in zoo verre zij zich tot dienaren van Rome maken; het geldt Rome, den Paus, de Pauselijke Bisschoppen."

De heer de Groot heeft de *Fakkel* naar inhoud en vorm goed bestudeerd, en weet ze voortreffelijk te kopieëren. Neen, de brave man heeft het niet tegen u of tegen mij, waarde lezer, wel volstrekt niet, mits we van onzen kant maar een beetje handelbaar zijn. Veel vraagt de man niet: verloochening slechts van onze godsdienst en een kleine hulde aan de afgoden van Groningen. We willen het graag gelooven; maar op het vreeselijk gevaar af van in ongenade te vervallen bij den heer de Groot *cum suis*, blijven wij, gelijk het betaamt, Rome, als de meesteresse der gansche Christenheid onderdanig, en eerbiedigen en gehoorzamen den Paus en onze Bisschoppen.

't Is of wij den heer de Groot reeds achter ons hooren mompelen: »die Jezuiten!"

Hetgeen er nu volgt is een bont gekleurd tafereel van den toestand van het »vrije en vaste" Nederland, sedert 1827 onder den invloed der Jezuiten. Leugen en laster zijn in dit Groninger weefsel zoo behendig door elkander geschakeerd en worden met zooveel sentimentale gemoedelijkheid voorgedragenn, dat een argloos lezer, de waarheid niet meer kan herkennen. De eene dwaasheid verdringt de andere.

Om een begin te maken wordt het gebeurde met het Huiszittenhuis te Leyden zeer langdradig verteld. Die geheele historie is natuurlijk het bedrijf van den heer Thorbecke, opgezet door zijne vrienden, de Jezuiten. Dat de heer de Groot eenmaal den oud-minister Thorbecke bij de hairen gegrepen hebbende, hem niet gaauw weer los laat, spreekt van zelf. De heeren van »Waarheid in Liefde" schelden niets kwijt aan hunne tegenstanders. De heer Thorbecke liep immers niet zeer hoog met de Evangeliesche school monopolie! en dan die arm-wet, waarin de heeren zich reeds de kritieke vraag hoorden doen, naar de afkomst hunner rijke kerkgoederen!

Is het wonder dat de *Fakkel* leeg geschud wordt, en dat er zelfs een allertaaist en soeperig Adres van de Synodale Kommissie aan Z. M. in het geschrift van den heer de Groot wordt opgenomen, om het toch maar duidelijk te maken hoe de heer Thorbecke, altijd in overleg met en ter gunste der Jezuiten, met den Nederlandsch-Evangelischen Staat heeft omgesprongen, als de kat met de muis!

Wat moet toch de heer de Groot bang zijn voor Jezuiten. Hij ziet ze overal. Het is zeker dat hij er 's nachts van droomt. Welk een ongelukkige monomanie is toch die jezuitenvrees voor onze geleerde mannen. Doch het wordt nu waarlijk voor ons te gek om den Groninger langer op dien weg te volgen. We zouden anders ook af beginnen te vreezen. Evenwel, we moeten nog eene uitstekend fraaije plaats aanstippen.

»Onverdraagzaam zijn mijne woorden niet" — zegt de Hoogleeraar, en om dit nu eens fiks te bewijzen, houdt hij een kleine speach over de voortreffelijkheid en het nut der verschillende elkander vijandige sekten waarin zich het Protestantismus verbrokkelt. Daaruit wordt vaak — zoo jubelt de heer de Groot — »een edele strijd geboren om de eene voor de andere niet onder te doen in al hetgeen loffelijk goed en schoon is." — wat zijn wij Katholieken toch te beklagen met onze doode eenheid! Helaas, wij kennen geen »edelen strijd" zoo als b. v. de liefderijke *Morgenster* voert tegen de vriendelijke »vrienden" of Groningen tegen Dort, of »de *Nederlander*" tegen broeder *Meijboom* — als men te Amsterdam op stapel heeft gezet. Wij kennen geen kerkrumoer onder direktie van dominé de Liefde en dominé W. Bekker 1. Corint. IV: 1. en andere kathechismus-kinderen, die het regt om »van nature geneigd te zijn tot alle kwaad, om God en zijne naasten te haten" zich niet willen laten ontfutselen. Ach, wij hebben er geen begrip van, zelfs in de verte niet, hoeveel lieffelijks en goeds en schoons zulks al voortbrengt. Welk een genot! Laat ons dan toch dankbaar wezen aan den heer de Groot, die ons al die dingen wil leeren en ons bereids het een en ander laat zien. Maar 't is waarlijk nog of wij in de kaleidoskoop kijken, zoo wemelt en tuimelt alles dooreen.

Nadat de heer de Groot nog de Joodsche dagbladschrijvers en de Jansenisten ten strijde heeft opgeroepen tegen de »Pauselijke" Bisschoppen, geeft hij in eene laatste afdeeling aan zijne keurbenden de noodige instruktien ten einde te verhoeden, dat Nederland weder een wingewest worde van Rome. Men kan den inhoud dier instruktien ligt raden. Jongens, roept de professor — we moeten niet slaperig blijven zitten, maar er op lostrekken, en Rome verpletteren met onze bijbel- en zendelinggenootschappen, maar vooral met onze geheime genootschappen. — Zoo wat bij het walletje langs wordt nu het uithongerings- en verdelgings-systeem dier genootschappen, als een echt evangeliesch werk aangeprezen, hier en daar echter met een reserve volgens Groninger manier. Nu, ieder bezit ook den trivialen moed niet van den heer van Dam om maar zoo openlijk het evangelie van de *Fakkel* te verkondigen.

De forsche oorlogskreeten worden terstond opgevolgd door eene reeks van zenuwachtige bespiegelingen over de weldaden, die Nederland te danken heeft aan het Nut en de Bijbelgenootschappen, en aan de boeken en dagbladen, die een breeden stroom van licht hebben uitgegoten. De heer de Groot tuurt op dien stroom, zoo lang dat hij nog zenuwachtiger wordt; want ach! hij vloeit alleen voor de Protestanten, niet voor de Roomschen. Deze zitten in dikke duisternis, gekromd onder het juk hunner priesters: zij mogen niet in het Nut van 't Algemeen komen, niet den Bijbel en, wat nog het ergste is, zelfs geen zondags[illegible] lezen, zoo als b. v. de voortreffelijke *Nederlander*. Tegen zulk eene ongehoorde gewetenstirannij moet raad worden geschaft. De heer de Groot heeft ze en geeft ze.

Verkondigt *ons* evangelie aan de Roomschen — roept hij en barst te gelijkertijd uit in een dythyrambe à la Swanenburg, op de onzigtbare voortreffelijkheden van dat nieuwe evangelie. De man is door de kracht der poëzij zoo overweldigd, dat hij, zijn geheele Duitsch-Groninger rigting vergetende, den Bijbel »Gods woord" noemt. De vergissing is wat al te grof in een Groninger godgeleerde, die om den Bijbel zoo veel geeft als de encyclopedisten der 18 eeuw. Deze kwamen er echter openlijk voor uit en speelden den huichelaar niet.

Doch de professor vervalt eensklaps in een geheel anderen toon en wordt woest! Hij ziet zekere goedhartige zielen voor zich, die zoo kwaad niet over Rome denken en tegen deze slaapmutsen vat hij het woord op, om ze kort en krachtig te beduiden, dat alle Roomschen waar ze ook zijn en onder wat naam ze ook voorkomen »òf Jezuiten òf bondgenooten en handlangers der Jezuiten zijn." Nu kan er niets erger meer gezegd worden; want op gelijke wijze als matrozen en soldaten, na alle vloeken en scheldwoorden te hebben uitgestooten, de geheele reeks eindelijk zamenvatten in één enkelen kreet, gaat ook het fanatieke Protestantismus te werk, dat voortgezweept van dolheid tot dolheid, ten laatste al de leugens die het heeft uitgestrooid, en al den laster dien het heeft verzonnen, in een woordeke concentreert, in dat van Jezuit.

De heer de Groot laat zich evenwel niet van zijn stuk brengen door het Jezuiten-visioen dat voor hem oprees, daar hij terzelfder tijd op den achtergrond de heeren van *Unitas* zich ziet vereenigen tot *eene evangeliesche maatschappij tot bevordering van waarheid en godzaligheid onder de Roomsch-Katholieken*. Met behulp van zoo'n maatschappij zal hij het varken wel weten te wasschen. Reeds ziet hij de evangelisten als een ontzaggelijke zwerm ganzen zich over het land verspreiden en kloppen aan alle armoedige Roomsche deuren of er ook iemand is, die lust zou hebben in het Groninger goedje, en genegen zijn om tegen kontante betaling den Heere Jezus te verkoopen aan het gemodernizeerde Shanhedrin....

»De *Evangeliesche maatschappij* zal dus ook in Nederland gelukkig werken!" roept de heer de Groot in volle blijdschap uit en hij haalt de tooverlantaarn voor den dag, vertoonende in elkander opvolgende tafereelen de werkingen dier maatschappij. De groepen zijn zoo natuurlijk en indrukwekkend als die van het oude Amsterdamsche Doolhof, vooral wanneer men de professorale explikatie of zoogenaamde uitlegging er bij heeft. Hoort ze!

»Het Evangelie zal door haar (de maatschappij) bekend worden, waar het nu vreemd is;

»Vele Roomschen zullen eerst tot de Protestantsche Kerk overgaan, en wil Rome eindelijk zelf 't Evangelie niet aannemen, dan zal zij hare aanhangers hier dagelijks zien verminderen."

Nu komt er eene kleine stagnatie in de vertooning, wijl het lantaarn lampje niet al te goed wil branden. Een poosje geduld! 't is spoedig weder in orde. Ziet maar al regt uit:

»Doch hoe kort of lang deze uitkomst onder de Roomschen uitblijve, één voordeel is dadelijk voorhanden: de protestantsche kerk zal zelve door haren strijd voor het Evangelie meer evangeliesch worden; — (lacht niet om die openhartige bekentenis, ze is zoo naïef) het Evangelie zal steeds meer worden gekend en gevolgd, eindelijk algemeen worden aangenomen en de kindskinderen onzer kindskinderen zullen ('t gaat al vast niet met stoom!) na verdrijving aller nu bestaande gezindten (dat geldt de protestantsche vrienden) leven in eene nieuwe *Evangeliesch-Katholieke* Kerk!"

Nu zijn we eerst waar we wezen moesten Welk een verrukkelijk schouwspel! Eeuwig jammer maar dat eerst de kindskinderen der kindskinderen het in natura zullen begroeten.

Wij voor ons, die in de reeds sedert eeuwen bestaande Roomsch-Katholieke Kerk leven, waarvan zelfs »de vrienden" getuigen dat er de [illegible]heid te vinden is, schoon zij het volmaakt goddel[illegible] Kerk slechts ten halve en dan nog zeer gebrekkig zien — wij zullen van die spookachtige *Evangeliesch-Katholieke* Kerk der Groninger tooverlantaren niets zeggen. Zij gaat ons niets aan. Maar de »vrienden" die er meer belang bij hebben en in staat zijn er over te oordeelen, hebben nog niet lang geleden met nadruk gezegd, dat het niet mogelijk is in zulk eene kerk zalig te worden (1).

We hebben een vervelend werk ten einde gebragt. Wij vertrouwen dat onze lezers het thans wel zullen weten, wat de heksluiter van het protestantsch straatrumoer met zijn boekske: de *Invoering der Pauselijke Bisschoppen*, beoogt. Dat rumoer is volkomen mislukt, en als in zijn eigen gistend bloed gesmoord. Het viel den heer de Groot hard zulks aan te zien, en hij heeft eene laatste poging gewaagd om den fanatieken Aprilgeest op nieuw aan te blazen, mogelijk wel met het doel om ook »de vrienden" weder op zijne hand te krijgen en zoo onder de kreet: Rome staat voor de poort! broeder Meijboom door een achterpoortje Amsterdam binnen te smokkelen. De »vrienden" mogen toezien.

't Is een vernederend schouwspel, heeft een onzer Staatsmannen gezegd, als de regering zich laat meesleuren door den volkswaan van den dag; maar het is een vernederender schouwspel, wanneer een man, die zegt de wetenschap lief te hebben en te kennen, die zegt voor het Christendom in de bres te springen, zich verlaagt om ter wille van onbezonnene radikalen en woeste demagogen de waarheid het onderste boven te keeren en te schenden, en het graauw, dat als machine moet gebruikt worden te vleijen, door zijne volksoordeelen zich toe te eigenen en zijne taal na te spreken.

De befaamde Diderot wenschte met het uitgerukte ingewand van den laatsten koning den laatsten priester te verworgen. Welnu, de heer de Groot wenscht dat niet, maar in 128 bladzijden werkt hij dat revolutionnaire thema op alle mogelijke wijze uit, om het zijn publiek maar vast in te prenten; alleen, sluw en voorzigtig als Tartuffe, draagt hij zorg zijne hatelijkheden te verbergen achter een soort van half-fluweelachtigen stijl, en waar die hatelijkheden hier en ginds uit haar dosch breken, weet hij er den gloed eener gekunstelde verontwaardiging over heen te blazen.

(1) De Nederlander van 31 Oktober zegt zulks met ronde woorden aan het slot van een artikel, door hem ook als eene *gazé* op het hervormingsfeest ten offer gebragt.

Een vreemd natuurverschijnsel vertoont zich dezer dagen in Gelderland en wel op den zoogenaamden *Zandberg*, eene buurt gelegen tusschen de dorpen Rijswijk en Ravenswaaij, ongeveer honderd roeden binnen den Lekdijk. Aldaar verneemt men sedert eenige weken, meest des nachts maar ook des morgens, een geruischvol gedreun, voortkomende van onder den grond, zoo hevig, dat de meubelen in de huizen der bewoners bewegen; men kan de beweging duidelijk bemerken, zoowel binnen als buiten de woningen. Vele nieuwsgierigen hebben zich in de laatste dagen van de zekerheid van dit verschijnsel overtuigd; men denkt daar aan iets vulkanisch; het ware te wenschen, dat deze zaak door deskundigen werd onderzocht. (*Hdbl.*)

's HERTOGENBOSCH, 23 Dec. Gisteren avond ten 6 ure zijn de negendaagsche oefeningen ter gelegenheid van de terugkomst van O. Lt V. van den Bosch, in de kathedrale kerk aangevangen. Na den plegtigen zang van den lofzang *Veni Creator* werd de openingsrede gehouden door den Eerw. Pater Bernard. Het ruime kerkgebouw was bijna te klein om de toegevloeide menigte te bevatten. De oefeningen zullen dagelijks plaats hebben des morgens ten half zeven, ten negen en des avonds ten zes ure. (*N. Noord-Brab.*)

Een telegrafisch berigt uit Londen, heden Zaturdag, 24 Dec. ontvangen, meldt dat gisteren avond aldaar het gerucht verspreid werd dat de gezanten van Rusland bij de hoven van Groot Brittannie en Frankrijk zouden zijn teruggeroepen.

BATAVIA, 7 November. Koffij blijft in eene vaste stemming, men heeft 1200 picols Java tot *f* 27 à 28 afgedaan en 800 pic. Padang à 24½. Te Samareng is de voorraad opgeruimd. Te Soerabaya werden 2500 pic. verkocht tot *f* 25½ à 26.

Suiker met weinig kooplust; 5000 pic. zijn tot *f* 11½ voor N°. 16 afgedaan, welken prijs men ook te Samarang voor 6000 pic. betaald heeft, doch later werden aldaar 16,000 pic. tot *f* 11¼ verhandeld. Te Soerabaija vonden 17,000 pic. nemers tot *f* 11½.

Rijst: Van Indramayo Tafel, leverbaar vóór einde December wordt op *f* 185 gehouden. Java zonder koopers; 2100 pic. Becassie bedongen *f* 120.

Indigo met koopers à *f* 3 65.

Voor 100 pic. is *f* 18½ en voor 1500 pic. *f* 18 besteed.

Gum-Elastiek in rijzende stemming; 250 pik. zijn tot *f* 32½ a 33 afgedaan.

Van Gum d'Amar werden 150 pik. met *f* 33 a 35 betaald.

Aangekomen: Eolus, Slichtenbree, Amst. - Emilie, Marker, Rott. - Stad Nijmegen, Mellinck, Amst. - Factory, Jansen, Rott. - Kortenaar, v. d. Plas, id. - de Schelde, v. Duyn, id. - Industrie, van Dijk, id. - Souburg, van Delft, id. - Watergens, Kramer, id. - Straat Baly, Mulder, Amst. - Jupiter, v. d. Mey, id. - Rotterdam, Vis, Rott. - Geertruida Maria, Spiegelberg, Dordt. - Johanna Maria Christina, Nahmens, Amst. - China, Appel, id. - Nederwaard, Meijer, Rott. - Doggersbank, Jansen, id. - A. R. Fack, van Duijvenbooden, Amst. - Amphitrite, Grim, id.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Avondzitting van Donderdag, 22 December.

In deze zitting zijn de hoofdstukken X, XI en XII der begrootings-wetten, alsmede het wets-ontwerp tot vaststelling der middelen tot dekking der uitgaven begrepen in de Staatsbegrooting voor 1854, aangenomen, en is daarna tot nadere bijeenroeping gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 Dec. Aan de gezanten te Konstantinopel is thans een bepaald bevel gezonden om de vereenigde eskaders naar de Zwarte Zee te zenden, en aldaar te doen verblijven, totdat de Russen de Vorstendommen zullen ontruimd hebben. Te gelijk hebben de gezanten last bekomen om met den *Cavadoc* een omstandig verslag over te zenden betreffende het gevecht bij Sinope.

— Naar men wil zou het Fransche gouvernement terstond na de aftreding van Lord Palmerston, aan het Kabinet Aberdeen de vraag hebben voorgelegd of het voornemens was Turkije geheel aan zijn lot over te laten, of dat het verlangde op meer krachtdadige wijze aan Rusland het hoofd te bieden. Er is op die vraag nog geen antwoord van Londen ontvangen.

— Volgens de dagbladen van Lijon hebben er in die stad voor eenige dagen zamenscholingen plaats gehad, die de openbare rust dreigden te verstoren. Eenige zaamgezworenen hadden het voornemen in den nacht van 20 Dec. een aanval te wagen. Dien ten gevolge zijn de wachtposten dien nacht verdubbeld en is de stad in alle rigtingen van patrouilles doorkruist. Het blijkt evenwel nog niet duidelijk wat er eigenlijk is gaande geweest. Men spreekt van menigvuldige arrestatien.

— In den *Bretagne* van Saint-Briçonne leest men:

„De zaak van den Aartsbisschop van Freiburg en van de godsdienstvrijheid kan aangemerkt worden als aan de Rhijnoevers reeds zedelijk de overwinning behaald te hebben. Het Episcopaat is als één eenig man ter harer verdediging opgestaan. De Kardinaal-Aartsbisschop van Keulen maakt in zijn mandement de opmerking dat Mgr. van Vicari slechts eenvoudig geëischt heeft om in waarheid bisschop te zijn. Er zijn gebeden uitgeschreven en overal in de Rijnstreken zijn inzamelingen gedaan voor de beroofde priesters. Men bewondert den moed dier Badensche geestelijkheid, waarop de Jozephistische rationalisten sedert zestig jaren hun invloed poogden uit te oefenen; zij heeft den eerbied en het vertrouwen der Katholieken herwonnen; zij zal hun tot eer en tot een voorbeeld wezen. Aan haar is men die schoone manifestatie verschuldigd, die toont hoe de broederschap onder de Katholieken van heel de wereld herleeft, en dat er weldra tusschen hen geen nationale scheidsmuren meer zullen zijn, wanneer men hun godsdienstigheid en hun geloof aanvalt. Wanneer zij de handen in elkander slaan ter verdediging der christelijke maatschappij, zal de regeringloosheid niets in Europa kunnen uitrigten, en het westen zal zich weten te beschermen tegen de pan-slavonische overheersching.

„De bezadigste protestanten van Duitschland geven dit getuigenis aan den Aartsbisschop van Freiburg en het Katholieke episkopaat. De vermaarde hoogleeraar Leo schrijft in een protestantsch blad dat die worstelingen onzer Bisschoppen tegen de onderdrukking van het laïcismus zelfs voor de protestanten nuttig zijn geweest, wijl zij velen hunner hebben doen zien welk bestuur aan de Kerk voegt en welke hare betrekkingen zijn ten opzigte van den staat. Zoo alle leeraars, zegt hij, denzelfden heldenmoed toonden als de Aartsbisschop van Keulen en Freiburg wanneer de geestelijke belangen worden bedreigd, zou de maatschappij spoedig op vaster voet komen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 23 December. De *Preuss. Corr.* deelt het berigt mede dat de vereenigde escaders de Zwarte Zee zijn opgezeild, ten einde de kusten van Turkije te beschermen tegen de vijandelijkheden der Russen. Reeds vroeger heeft Engeland aan het Russische gouvernement doen weten, dat een aanval op een der Turksche havens, het opzeilen der vereenigde vloten naar de wateren der Zwarte Zee onmiddelijk ten gevolge zou hebben.

KEULEN, 23 Dek. Van Mannheim schrijft men dd. 19 dezer, dat dien dag de redakteur van de *Pfälzer Zeitung*, Dr. J. L. Jäger wegens beleedigingen het Groothertogelijk Badensche Staatsministerie en de respektieve ambtenaren aangedaan, alsmede wegens storing der openbare orde en rust, krachtens art. 631 a van het strafwetboek, door het geregtshof tot vier maanden gevangenisstraf, in de kosten van het regtsgeding en vernietiging der geïnkrimineerde nommers veroordeeld is, en wel *en contumace*, daar de beschuldigde niet verschenen was.

Den 17 dezer werd door het geregtshof te Bruchsal de verantwoordelijke redakteur van het te Stuttgard verschijnend *Deutschen Volksblattes*, Dr. Florian Ries, wegens door den druk verspreide majesteitschending, artikels *en contumace*, tot tuchthuisstraf van een jaar en in de kosten veroordeeld.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 24 December.

GETROUWD (21 Dec.): K. W. H. van Heuvel met A. Reinders, — (22 Dec.): E. van Holthoorn met G. Kleinbentink.

BEVALLEN (22 Dec.): C. M. Böhle, geb. van Zeggeren, Z. (23 Dec.): J. W. Kramp, geb. Buijs, Z.

OVERLEDEN (19 Dec.): J. Sepp, 75 j. C. Munk, 54 j. — (20 Dec.): D. Patist, wed. J. Borninkhoff. M. A. Bijl, 3 j. J. van Dieren Bijvoet, geb. van der Aa, 53 j. — (21 Dec.): J. H. van Vlier, 57 j. — (22 Dec.): J. J. Stuart, wed. A. Heemskerk, 64 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			23 DEC. 4½ u. gebl.	24 DEC.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	61 1/16	61¾	61 11/16	61 11/16
Dito Dito	3	»	73 3/16	73⅜		
Dito Dito	4	»	93 3/16	93¼	93⅜	93⅜
O. I. Leening 1844	4	»				
Amortis. Syndic.	3½	»	92¼			
Handel-Maatschappij	4½	»				
Aand. Rijn-Spoorweg	»	»				
Aand. Holl. S. M.	»					
Obligatien	»	»				
BELGIE, Obligatien 1844	»	»				
Cert. bij de Belg. Bank.	2½	»				
Dito bij Rotsch. en Volksv.	»	»	50⅜	50⅜		
FRANKRIJK, Obligatien	3	»				
SPANJE Nieuwe	1	»	21½	21½	21 7/16	
Dito	3	»	45¾			
Dito Binnenl. à 6/m.	»	»	41¼	41¼		
Coup. Bewijzen			5 1/16			
Amortisable Schuld		»	4¾			
PORTUGAL te Londen	5	»	37¼	37¼	37 3/16	
Dito uitgestelde		»	15¼			
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	»	105¾	106		
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	103¾	104¼		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	»	95⅜			
Dito	4½	»	95	94⅜		
Dito bij *Hope*	4	»				
Dito bij *Stieglitz en C°.*	[illegible]	»	87⅛			
Dito bij id. 5de Serie	4	»	87⅝			
Cert. te Hamburg	5	»				
Inschrijving in Assignat.	6	»	69¾			
Cert. van dito	»	»	69¾			
POLEN, Certifikaten	4	»	82¼	82¼		
Dito Aand. à fl. 500						
Dito met Lot. » 300						
AMERIKA, Bank-Actiën						
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	f					
OOSTENRIJK, Metalliek	5	pCt.	76¾	76 1/16	76⅝	
Dito 1852	»	»				
Dito 1847	2½	»	39¼	39¼	39 3/16	
Dito 1851	2½	»	39¾	39½	39 5/16	
Dito 1849	5	»	92			
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	»	»				
Dito	4	»				
Letter B	5	»	92	92		
Aand. met Loting fl. 500	»	f				
Nieuwe dito » 250	»	»				
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5	pCt.	88¾			
BRAZILIE te Londen 1824	5	»	95¼	95⅜	96	
Dito Leening 1843	5	»				
PERU	4½	»	65⅜	65¼	65⅜	
MEXICO Nieuwe	3	»	22¼			
VENEZUELA à £ 100	3½	»				
GRENADA à £ 100	2	»				
Dito Uitgestelde			7¼			
ECUADOR à £ 100		»				

Mexiko onbepaalde 22¼.

Over het geheel was de markt heden iets vaster bij zeer geringen handel.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 4 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55½	Livorno	2/m.	f 88⅜
»	zigt	» 55¾	Napels	»	» 81¼
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.83
»	[illegible]	» [illegible]	Weenen	6/w.	» 30
Madrid	3/m.	» 262	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 262	Frankfort	»	» 98¼
Seville	»	» 239	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 249	»	zigt	» 35½
Lissabon	»	» 40¼	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» 40½	»	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» 45¼	Rotterdam		¼

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 23 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 54¼; 1840, 1842 4½ pc. 96¼; 1852, —; Spanje 1—3 pc. 21⅛; Binnenl. 3 pc. 41½; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 80¼.

PARIJS, 23 Dec. Romeinsche Leening 1850 93.

LONDEN, 23 Dec. Cons. kont. 93¼ a —; op tijd 93¼ a —; Braz. 97 a 99; 1829/39 98½ a 99½; 1852 93 a 95; Den. 3 pc. 83 a 85; 5 pc. 103 a 105; Ecuad. 5½ a 5¾; Gren. 21¼ a —; Uitgest. [illegible] Mexico [illegible] 23¾ a —; Peru 4½ pc. N. 68 a —; Uitgest. 48 a —; Rusl. 1822 5 pc. 112¼ a —; (N.) 4½ pc. 98½ a 99; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 48 a —; 3 pc. — a —; Spanje [illegible] 22 a 22¼; 3 pc. 46½ a 46¾; Coup. cert. 5½ a [illegible] 64¼ a 64½; Holl. 2½ pc. 64 a 64½; id. 4 pc. 95¼ a —; Venez. 31¼ a —; Uitg. 13 a 14; Wissel op Amst. f — —; 3/m. — —; Grieken 1824 — a —.

WEENEN, 23 Dec. Met. 5 pc. 93¼; Bank-Aktien 1385; Loten fl. 250 —; Wissel op Londen 11.16; Zilver 45¼.

FRANKFORT, 23 Dec. Met. 5 pCt. [illegible]; W. Bank-Aktiën 1400; W. Loten fl. 250, 116¼; Spanje 1 pCt. 21 1/16; id. 3 pCt. 41½; Wissel op Weenen 102¼.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 24 December.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. De vaste stemming dewelke er reeds sedert geruimen tijd in dit artikel geheerscht heeft, is nu door eene dringende kooplust opgevolgd, waardoor er eene prijsverhooging van 1 a 1½ cs. heeft plaats gehad. — Bij partijen heeft men betaald voor ordinair blank *Java* 31½ a 32 cs.; goed ord. blank 32 a 32½ cs., grof blank 32½ a 33 cs.

TABAK. In alle soorten goed prijshoudend; het eenige te vermelden, is de verkoop bij inschrijving van 1486 pakken *Java*, Plantage *Grisar*, dooreen tot verre boven de getaxeerde waarde van 50 cs., zoo men veronderstelt op spekulatie dewijl deze partij voorseerst niet weder ter markt verschijnen zal.

SUIKER. *Ruwe.* De kooplust blijft aanhouden zonder gestelde partijen ter markt. — In veiling zijn eergisteren verkocht 103 kisten beschadigd *Bahia* van *f* 26¼ tot 30¼. Ook in *Geraffineerd* voor *Uitvoer* was de handel van weinig beteekenis, doordien de raffinadeurs voor de leveringen in het voorjaar hoogere prijzen verlangen, waartoe de koopers nog niet genegen schijnen om over te gaan. — In *Consumtie* is geene prijsverandering te vermelden.

De gisteren door de N. H. M. opgegevene voorraad der SPECERIJEN heeft op onze markt geen invloed gehad en de notering als vorige week aan te nemen.

In FRUITEN niets bijzonders omgegaan, alleen voor *Krenten* vertoonde zich meer vraag naar mooi goed hetwelk genoegzaam is opgeruimd; 1854er Fruit houdt men op *f* 30—36 voor *Patras* en *f* 45 a 48 voor *Zantische*.

RIJST. Blijft zeer ferm, vooral in gep. *Java* is voor binnenlandsche behoefte vrij wat tot *f* 10¾ a 11 omgegaan, waartoe steeds gevraagd blijft: ook in gep. *Aracan* zijn enkele partijen tot *f* 10¾ a 11 op levering in het voorjaar gedaan.

METALEN. *Ruw Koper* wordt vast op prijs gehouden. Demidoff *f* 75; Paschkoff *f* 75 a 76; Deensheimer *f* 75. — *Banca Tin* blijft tot *f* 77 te koop.

STERKE DRANKEN. *Genever* 100 °/₀ eerste soort *f* 22½, tweede soort *f* 22. — *Moutwijn* 91 °/₀ *f* 18 pr. vat a kont.

In alle andere artikelen is, wegens het besloten water, noch noemenswaardige handel, noch prijsverandering voorgevallen.

GRAANMARKT.

MIDDELBURG, 22 Dec. Tarwe, puike Walchersche *f* 17, *f* 17,25 en 17,50, enkeld *f* 18, mindere soorten *f* 16 a *f* 16,50; puike jarige dito *f* 17,50. — Rogge, puike soort *f* 12,50. — Gerst: Zomer *f* 7,25 a 7,40. — Walchersche Witteboonen *f* 13,25, 13,50 a *f* 14; Dito Bruineboonen *f* 14,25 a 14,50. — Walchersche Groene Erwten *f* 11,75 a *f* 12, groote dito *f* 13. — Walchersche Paardeboonen *f* 7,25 tot *f* 7,40. — Koolzaad, puike kwaliteit *f* 13,25. — Raap-Olie *f* 45,50. Patent-Olie *f* 44,50. Lijn-Olie *f* 34 pr. Vat. — Harde Lijnkoeken *f* 11 pr. 104 stuks. — Parel-Gort *f* 30; Gort N°. 3, *f* 19, N°. 2, *f* 17, N°. 1, *f* 15 pr. Mud.

ANTWERPEN, 23 Dec. *Koffij.* De prijzen zijn vooruitgaande met veel kooplust, daar er echter zeer weinig ter markt gesteld wordt, zoo heeft zich de omzet alleenmaar bepaald tot enkele kleine partijtjes van diverse soorten.

Rijst. Tot zeer vaste prijzen zijn heden omgezet 1000 zakken gepeld Arracan en 250 zakken Aracan gebroken.

Huiden. De verkoopen in deze week hebben bestaan in 3200 stuks drooge en gezouten Buenos-Ayres en 1100 stuks gezouten Rio Grande.

Granen. De prijzen houden zich goed staande met weinig zaken.

BORDEAUX, 20 Dec. *Voorloop* 3/8 op 197 fr. gehouden.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TRIEST, 18 Dec. Brouwer, Kooger Polder, Amsterdam.

UITGEZEILD:

TEXEL, 22 Dec. E. L. Kerkstra, Nijverheid, Batavia. A. R. Wedemeijer, Amsterdam, Suriname.

SURINAME, 17 Okt. Vierow, Onderneming, Amsterdam.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Dingsdag 27 December, 's avonds ten vijf ure.

N°. 1. Een Huis, Tuin en Erf, Heerengracht, RR 266.

2. De Houtzaagmolen *de Dolphijn*, op het Kuiperspad, WW 261 a 64.

3. Een Huis, Knechtswoningen, enz., buiten de Raam-Barrière, WW 243 a 45. } te zamen in slag.

4. Een Huis en Erve, Hasselaerskerij, L 263 } te zamen in

5. Een dito, naast Perceel N°. 4, L 262. } slag.

6. Een Huis, Achterhuis en Erve, O. Z. Achterburgwal, B 255.

7. Twee Huizen en Erven, O. Z. Achterburgwal, B 263 en 259.

8. Een Huis en Erve, N. Z. Achterburgwal, F 13.

9. Een Huis, Tuin en Erve, Weesperplein, W 644.

10. Een Huis en Erve, Weesperplein, W 485.

11. Een Huis, Tuin en Erve, Achtergracht van het Roeters-Eiland, W 207.

12. Eene houten Loods en Erve, als voren, W 202.

13. Eene dito, naast Perceel N°. 12, W 204. } te zamen in slag.

14. Eene dito, nevens het voormelde Perceel, W 203.

15. Twee Kampen Hooi- en Weiland, aan den Amstelveenschen Weg bij den eersten Slagboom.

16. Een Kamp Hooiland, aan het Jaagpad van den Schinkel.

17. Een Huis, Achterhuis en Erve, Dirk van Hasseltsteeg, H 614 en 613.

18. Een Huis en Erve, Korte Koningstraat, O 269.

19. Een dito, Sagt-Rozemalen, O 287.

20. Een dito, Rapenburg, O 334.

21. Een door brand beschadigd Huis en Erf, Oostenburger Middenstraat, T 58.

ADVERTENTIEN.

(3577) Heden beviel voorspoedig van een welgeschapene *DOCHTER*, S. A. M. BEUKMAN, geliefde Echtgenoot van

J. G. LASANCE.

AMSTERDAM, 24 December 1853.

Vrienden en bekenden gelieven deze algemeene lcvens als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

(3571) Heden overleed na een langdurig lijden, na voorzien te zijn geweest van de H. Sacramenten der Kerk, mijn beminde Broeder, de Wel-Eerwaarde Heer PAULUS BRUYSTEN, Roomsch-Katholiek Pastoor alhier.

EWIJK, L. BRUYSTEN.
20 December 1853. Namens verdere Familie.

Eene Jufvrouw van fatsoenlijken huize, middelbare jaren, wenschte geplaatst te worden in Amsterdam of omstreken als **JUFVROUW VAN GEZELSCHAP** of **HUISHOUDSTER.** Zij is in de gelegenheid om zoo van gedrag als bekwaamheid en goede geaardheid, gunstige getuigenissen te mogen vertoonen. Adres, Drukker en Uitgever dezes onder Lett. B. W. (3569)

Eene R. K. Jufvrouw uit *Pruissen*, 30 jaren oud, zag zich gaarne als **GOUVERNANTE INTERNE** in Holland geplaatst. Zij geeft grondig onderwijs in de Hoogduitsche Taal, in 't Rekenen, Schrijven, in de Aardrijkskunde, de Natuurlijke Historie en de Plantenkunde, in de Algemeene Geschiedenis, de Historie des Bijbels, Catechismus, de Gebruiken en Plegtigheden der Kerk enz. Voorts is zij bedreven in Handwerken, kent zij de Grondregelen der Muzijk, heeft eenige kennis van de Fransche taal, en kan zij redelijk Hollandsch. Zij is van goede getuigschriften voorzien. Belangstellenden gelieven zich bij den Boekh. C. L. VAN LANGENHUYSEN te Amsterdam te adresseeren met gefrankeerde brieven onder lett. A. Z. (3570)

(3567) Ongelukkige omstandigheden en tegenspoed noodzaken fatsoenlijke Ouders, voor hunne drie Dochters van middelbaren en jeugdiger leeftijd, betrekkingen te zoeken, waardoor zij in hun eigen onderhoud kunnen voorzien. Met bescheidenheid durven zij van hunne kinderen die getuigenis afleggen, dat zij eene goede opvoeding genoten hebbende, de vereischten bezitten, om in Huishoudingen nuttig te kunnen werkzaam zijn, en ook voor betrekkingen in Magazijnen of Winkels, spoedig de vereischte ervaring zouden erlangen. Die tot de plaatsing kan medewerken, wordt beleefdelijk verzocht zich te adresseren, onder het Nommer dezer advertentie, bij den Boekhandelaar P. T. BRAAN, in de Leeuwenstraat te Rotterdam.

Vokaal Kinder-Concert,

IN HET *ODEON*.

Op dingsdag, 27 December 1853, des avonds ten 7 ure, ten voordeele der arme kinderen in het *Aloysius-Gesticht*, uit te voeren door de verschillende Leerlingen der Muziek- en Zangscholen van den Heer W. SMITS.

PROGRAMMA.

Eerste Deel.

N°. 1. Vierstemmig choraal. Muziek van W. SMITS.
» 2. Dubbel trio en choor. Muziek van den zelfden.
» 3. Liedtjen. Muziek van den zelfden.
» 4. Driestemmig choor. Muziek van J. J. VIOTTA.
» 5. Dubbel trio en choor. Muziek van W. SMITS.
» 6. Kanon. Muziek van den zelfden.
» 7. Tweestemmig Lied. Muziek van W. SMITS.
» 8. Fantasie van Thalberg, voor de Piano, voor te dragen door de jonge jufvrouw M. C. E. K.
» 9. Andante en Scherzo Capriccioso voor Viool van F. DAVID, voor te dragen door den jongen heer J. J. D, NARET KONING.
» 10. Vierstemmig choor. Muziek van W. SMITS.

Tweede Deel.

N°. 1. Vierstemmig choor. Muziek vrn W. SMITS.
» 2. Driestemmig choor. Muziek van J. J. VIOTTA.
» 3. Dubbel trio en choor. Muziek van W. SMITS.
» 4. Kanon. Muziek van den zelfden.
» 5. Liedtjen. Muziek van den zelfden.
» 6. Kwartet. Muziek van den zelfden.
» 7. Fantasie van Kuhe voor Piano, voor te dragen door de jonge jufvrouw M. C. E. K.
» 8. A la Memoire de Marie Milanollo, Elegie voor Viool, van H. LEONARD, voor te dragen door den jongen heer J. J. D. NARET KONING.
» 9. Liedtjen. Tweestemmig. Muziek van W. SMITS.
» 10. Liedtjen. Muziek van den zelfden.
» 11. Dubbel trio en choor. Muziek van denzelfden.

De toegangkaarten zijn verkrijgbaar à *f* 1.25 bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN en op den avond van het Concert, aan bovengenoemd Lokaal. (3578)

EEN ZIEK BEEN *van zeer gevaarlijken aard, genezen door de zalf en pillen van HOLLOWAY.*

Mejufvrouw Poole, te Borough woonachtig, op de Mermaidplaats N°. 2, was sedert geruimen tijd lijdende geweest aan een open been, waaraan de voornaamste chirurgijns, zoowel bijzondere als die der openlijke hospitalen te vergeefs hunne kunst hadden beproefd, blijvende hunne herhaalde pogingen zonder goed gevolg. Door het gebruik der Pillen en der Zalf van Holloway werd het zieke been echter tot verbazing van allen die het zagen, genezen, hetwelk te meer te bewonderen is, daar mejufvrouw Poole reeds in zeer gevorderden leeftijd verkeerde.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20,50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1 85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (3330)

(3553) Bij R. G. J. SLADOOT, te Groningen, is dezer dagen van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

KATHOLIJKE

VOLKS-ALMANAK

voor het Jaar 1854.

Zevende Jaargang.

Met een allerkeurigst Mengelwerk, bevattende bijdragen van de Heeren PRUDENS VAN DUYSE. — H. L. TELAR VAN ELVEN. — J. N. H. v. d. BERGH. — J. G. ORLANDO. — E. M. V. — Mej. E. en meer anderen. De prijs van dit steeds meer gezocht wordende en gunstig bekend Jaarboekje, met fraaijen gesteendrukten titel en plaat, compres gedrukt en in sierlijken omslag, is slechts

35 CENTS.

VOOR KERK EN SCHOOL.

I. **DE TIEN GEBODEN GODS.** Toepasselijke en leerzame Verhalen over de tien Geboden *f* 0.20
Bij 12 Exemplaren . . . . *f* 1.50

II. **WOORDENBOEKJE** voor de uitspraak der Engelsche taal, of eerste beginselen, om goed en zuiver Engelsch te leeren spreken, door A. J. HILLEBRANDS, Schoolonderwijzer in de stad *Holland*, staat *Michigan*, in Noord-Amerika . . . . *f* 0.25
Bij 12 Exemplaren. . . . . . . » 2.40

III. **MORGEN- en AVONDGEBEDEN**, benevens Oefeningen van Geloof, Hoop en Liefde, en eenige andere gebeden . . . . *f* 0.03
Bij 100 Exemplaren . . . . » 2.40

IV. **GEHEIMEN**, ten dienste der Broederschap van den Levenden Rozenkrans! . . . . . *f* 0.05
Bij 100 Exemplaren . . . . » 2 50

Onlangs zag het licht en wordt met veel succes gedebiteerd:

COMMUNIEBOEKJE

VOOR GODVRUCHTIGE ZIELEN,

bevattende gebeden op den vooravond van- en op den Communiedag, als: Morgen-, Avond- en Misgebeden, verscheidene godvruchtige Oefeningen bij de H. Communie. Met een plaatje . . . . *f* 0.40

In zwart lederen band of geperst linnen met verguldden stempel *f* 0.60. Verguld op snede . . . *f* 0 80

Dit laatste werd met zeer veel graagte ontvangen, zoodat de eerste aanzienlijke oplage binnen het jaar bijna

---

(3568) Bij Gebr. J. & H. VAN LANGENHUYSEN te 's Gravenhage, is van de pers gekomen en verzonden:

HANDBOEKJE

VOOR DE ZAKEN DER

Roomsch Katholijke Eeredienst.

Achtste Jaargang 1854.

Prijs *f* 1.50.

Deze Jaargang onderscheidt zich door belangrijke wetenswaardigheden, omtrent de zaken van de EEREDIENST, het ONDERWIJS en het ARMWEZEN. Benevens de daartoe betrekkelijke *Statistiek*, vindt men daarin ook de *Wetten*, *Besluiten* en *Verordeningen*, mitsgaders vele *regterlijke uitspraken*, met die zaken in verband staande.

Van de zeven vorige jaargangen van dit bij voortduring zeer gezocht Handboekje, zijn nog enkele exemplaren bij de Uitgevers verkrijgbaar.

Mede verkrijgbaar bij C. L. VAN LANGENHUYSEN te Amsterdam en Gebr. VERHOEVEN te 's Hertogenbosch.

---

is uitverkocht en een herdruk eerstdaags noodzakelijk zal zijn. Een bewijs voorzeker, dat ondanks het groot en dagelijksch toenemende getal Gebedenboeken, hetzelve in eene bestaan hebbende behoefte is voorzien.

God is de reinste Liefde,

MIJN GEBED EN MIJNE OVERDENKING,

DOOR

K. VAN ECKARTSHAUSEN.

Derde verbeterde druk, vermeerderd met de Zeven Boetpsalmen, vele Litaniën, enz. Met goedkeuring. Pr. ingenaaid . . . . *f* 1
In zwart lederen of gemarmerden band . . . » 2
In marokijn, verguld op snede . . . . » 2
In gepersten band, verguld op snede . . . » 3

VAN BABYLON NAAR JERUSALEM, door IDA Gravin HAHN HAHN, ... *f* 1
UIT JERUSALEM, door IDA Grav. HAHN HAHN *f* 1

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen en wordt verzonden:

VOLKS-ALMANAK

VOOR

NEDERLANDSCHE KATHOLIEKEN,

in het jaar des Heeren 1854,

BIJ-EEN-GEBRACHT

DOOR

JOS. ALB. ALBERDINGK THIJM

EN

H. J. C. VAN NOUHUYS.

Vercierd met twee platen en een belangrijk facsimile door ED. DUJARDIN.

In deze uitgave van den Almanak komt voor eene zoo naauwkeurig mogelijke opgave der VERNIEUWDE BISSCHOPPELIJKE KERKREGELING van de Nederlanden.

Is mede verkrijgbaar te Amsterdam bij alle soliede Heeren Boekhandelaren en te

Alkmaar, Hoogvorst.
„ P. Beck.
Almelo, Sommer.
Alphen, van Werkhoven.
Amersfoort, Brunnig.
„ Jacobs en Meijer.
„ Mej. Wolters.
Arnhem, Meijer.
Barnefeld, Andreæ Menger
Bergen op Zoom, Morgen
„ van Kouteren.
Berkenrode, Mej. de Jong.
Bolsward, in het Liefdegesticht
„ Wed. Hessing.
„ P. M. Feenstra.
's Bosch, Gebr. Verhoeven.
Breda, J. Bermans.
„ van Tuerenhout.
„ H. J. van Wees.
Culenborg, J. Elbers.
„ F. van Langeveld.
Cuyk, J. van Lindert.
Delft, A. M. van Dijk.
Deventer, A. H. Koestal.
Dockum, J. J. Hansma.
„ A. Schaafsma
Doesburg, J. H. Sommer.
Dordrecht, F. L. Golterman.
Edam, Mej. Rietmeijer.
Enkhuizen, Pannenbakker et C°.
Goes, F. de Fouw.
Gorinchem, H. Horneer.
„ W. Stokhuyzen.
Gouda, G. B. van Goor.
Grave, Wed. J. R. van Dieren.
's Hage, Gebr. J. en H. van Langenhuysen.
Groningen, R. G. J. Sladoot.
„ P. M. Saan.
Haarlem, Wed. Niesten.
Harderwijk, Wedding.
Helmond, L. J. van der Wee.
„ N. M. van den Boom.
Hoorn, Mej. van der Horst.
Hoorn, J. Haubrich.
Horst, van Dijk-Driessen.
Lamswaarde, J. van Brabant.
Leeuwarden, J. O. van Gruysen.
„ B. Mulder.
„ V. Meursinga.
Leyden, G. J. van Leeuwen.
„ J. W. van Leeuwen.
Medemblik, N. H. Idema.
Monnickendam, Mej. de Ruyter.
Nijmegen, Pothast.
Oldenzaal, F. B. Banning.
Oudewater, Wed. de Waal.
Oudenbosch, A. P. Mouw.
Purmerend, W. A. Makken.
Ravenstein, F. A. v. d. Heuvel.
Roermond, J. J. Romen.
Rotterdam, P. Th. Braan.
„ J. A. van Belle.
Schiedam, W. H. Retering.
Schoonhoven, S. E. van Nooten.
Sneek, Hunsmans.
„ Mej. Warren.
Tiel, Wed. D. R. v. Wermeskerken.
„ A. van Loon.
„ J. A. Faassen.
Terborg, R. T. Daamen.
Utrecht, J. R. van Rossum.
„ W. Maarschalkerweerd.
„ Anjelier.
„ Petit en C°.
„ H. H. van Remondt.
„ H. van den Heuvel.
„ H. A. Banning.
Vlissingen, N. J. Mestdag.
Weesp, van der Meer.
IJselstein, Mej. Maas Verhaar.
Zevenaar, N. Vermeulen.
Zierkzee, Ochtman.
„ van Dischoek.
Zutphen, W. C. Mellink.
Zwolle, J. M. W. Waanders.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever